INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Społeczeństwo i rynek pracy

Społeczeństwo

Województwo wielkopolskie zamieszkuje około 3,5 mln osób. Aktualne trendy demograficzne, takie jak: migracje ludności, proces starzenia się społeczeństwa, zmiany modelu rodziny i spadek przyrostu naturalnego, mają wpływ na wiele dziedzin życia: rynek pracy, rynek mieszkaniowy, system ochrony zdrowia i opieki społecznej, edukacji, system transportowy. Szczególnie istotnym problemem w niedalekiej przyszłości mogą okazać się konsekwencje postępującego starzenia ludności. Negatywne procesy demograficznie, choć wolniej niż w innych częściach kraju, kształtują przyszłość wielkopolskiego społeczeństwa. Zmiany demograficzne wpływają na podaż i popyt określonych usług społecznych oraz rozwój nowych gałęzi srebrnej i białej gospodarki.

Do wyzwań stojących przed Samorządem Województwa należy utrzymanie spójności społecznej. Zmiany demograficzne w ujęciu wewnątrzregionalnym – szczególnie wywołane migracjami – wpływają na lokalne rynki pracy (np. zjawisko wymywania zasobów kapitału ludzkiego), strukturę społeczną mieszkańców i związaną z nią strukturę lokalnej gospodarki. Posiłkowanie się przez pracodawców pracownikami spoza naszego kraju, a ostatnio także napływ migrantów z Ukrainy, wiążą się z koniecznością dostosowania usług publicznych do cudzoziemców i ich integracji społecznej. Rosnący ruch wędrówkowy rodzi presję na rozwój usług transportowych w wymiarze indywidualnym i zbiorowym. Wobec starzenia się społeczeństwa i przy zmniejszającej się liczbie dzieci sektor edukacji i siatka szkół również będą wymagały przekształceń. Wyzwaniem jest także przeciwdziałanie dezurbanizacji i chaotycznej suburbanizacji, których efektem jest spadek liczby ludności miast na rzecz otaczających je obszarów funkcjonalnych. Konieczne jest w tym względzie efektywne zintegrowanie planowania rozwoju.

Dla wzrostu bezpieczeństwa społecznego mieszkańców regionu konieczne są: poprawa dostępu do dóbr i usług publicznych oraz aktywizacja umożliwiająca uczestnictwo w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego osób wykluczonych, zmarginalizowanych lub zagrożonych tymi zjawiskami. Niwelowanie zagrożeń ubóstwa i jego dziedziczenia będzie wpływać na spójność społeczną regionu i rozwój gospodarki.

Rynek pracy

Województwo wielkopolskie od wielu lat utrzymuje pozycję kluczowego ośrodka gospodarczego, odgrywając istotną rolę w kształtowaniu krajowego rynku pracy. Region charakteryzuje się stabilnością i konkurencyjnością, nie pozostając obojętnym wobec zjawisk społeczno-ekonomicznych, takich jak kryzysy gospodarcze, niekorzystne zmiany demograficzne, aktualna sytuacja geopolityczna kraju, czy transformacja cyfrowa i wdrażanie sztucznej inteligencji.

Sytuacja rynkowa województwa zależy od kondycji gospodarki i przedsiębiorstw, obowiązujących regulacji prawnych oraz trendów demograficznych. Ponadto nierozerwalnie związana jest z poziomem edukacji i kierunkami kształcenia mieszkańców.

Województwo wielkopolskie na tle kraju dysponuje znacznymi zasobami pracy, skupiając 10,15% ogółu pracujących w Polsce. Rynek pracy charakteryzuje się zmiennością i zależnością od wielu czynników społeczno-gospodarczych, w tym głównie od kondycji gospodarki i przedsiębiorstw, obowiązujących regulacji prawnych oraz trendów demograficznych. Nierozerwalnie związany jest także z poziomem edukacji i kierunkami kształcenia ludności.

Wielkopolska od lat utrzymuje jedną z najniższych stóp bezrobocia w Polsce na poziomie ok. 3,4%. Region cechuje się wysoką aktywnością zawodową mieszkańców oraz ciągle rozrastającą się bazą przedsiębiorstw. Bezrobocie w naszym regionie jest zróżnicowane terytorialnie w zależności od umiejscowienia powiatu na mapie Wielkopolski i specyfiki jego uwarunkowań wewnętrznych. Publiczne Służby Zatrudnienia działające na terenie województwa inicjują działania na rzecz aktywizacji zawodowej, maksymalnie wykorzystując środki otrzymywane z Funduszu Pracy oraz innych źródeł, w tym również z funduszy europejskich czy Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Jednostką Samorządu Województwa Wielkopolskiego odpowiedzialną za kreowanie polityki rynku pracy w regionie jest Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Województwo wielkopolskie jest jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się regionów w Polsce. Wyróżnia się rozwiniętym przemysłem maszynowym, motoryzacyjnym, metalurgicznym oraz spożywczym. Region zatrudnia ponad 350 tys. osób w sektorze przemysłowym. Dodatkowo obecność dużych zakładów produkcyjnych takich, jak Volkswagen, Solaris, H. Cegielski itp. oraz licznych małych i średnich przedsiębiorstw generuje duży popyt na wysoko wykwalifikowanych pracowników produkcyjnych, inżynierów czy też specjalistów technicznych. Dogodne położenie geograficzne oraz rozbudowana sieć komunikacyjna ułatwiają mobilność pracowników i dostęp do wielu miejsc pracy na terenie całego regionu. Dodatkowo z uwagi na położenie, wiele firm zagranicznych umieszcza swoje inwestycje w województwie wielkopolskim, tworząc dodatkowe miejsca pracy.

Dużą popularnością i uznaniem w Wielkopolsce cieszy się praca na własny rachunek. Jednoosobowe podmioty gospodarcze oraz mikroprzedsiębiorstwa stanowią ważny element rynku pracy i wyraz wielkopolskiej przedsiębiorczości. Region charakteryzują wieloletnie tradycje rzemieślnicze, prężna działalność cechów i izb w rozwoju rzemiosła oraz kształceniu młodych adeptów tych zawodów. Dynamicznie rozwija się także przedsiębiorczość społeczna i spółdzielczość. Wspieranie innowacyjnej przedsiębiorczości jest priorytetem dla zachowania rozwoju gospodarczego regionu.

Mimo utrzymującej się stabilności, wielkopolski rynek pracy funkcjonuje w warunkach narastających wyzwań strukturalnych i organizacyjnych. Zmiany legislacyjne, niekorzystne procesy zachodzące w strukturze ludności oraz niedopasowania kwalifikacyjne wymagają skoordynowanych działań uczestników rynku pracy. Dla efektywnego funkcjonowania wielkopolskiego rynku pracy kluczowa jest współpraca wszystkich partnerów rynku pracy, tj. instytucji publicznych realizujących politykę rynku pracy, organizacji pracodawców, związków zawodowych, agencji zatrudnienia, instytucji edukacyjnych i szkoleniowych oraz organizacji pozarządowych.

Wysoki wskaźnik zatrudnienia oraz niska stopa bezrobocia wskazują na kurczenie się zasobów ludzkich w Wielkopolsce. Jak wynika z XI edycji badania Barometr Zawodów w Wielkopolsce występują 24 zawody deficytowe. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta zmalała o 10 grup zawodów. Mimo iż liczba zawodów deficytowych maleje, to nadal bardzo niepokojące są braki w dwóch ważnych dla przyszłości Wielkopolski obszarach, tj. w oświacie, która pomaga kształcić przyszłych pracowników oraz w medycynie, która staje się kluczowa ze względu na starzenie się społeczeństwa. Z deficytem kadr zderzają się również inne ważne dla gospodarki regionu branże.

Wyzwaniem dla wielkopolskiego rynku pracy jest zwiększanie szans na zatrudnienie przez dostosowanie procesu kształcenia do oczekiwań pracodawców, a jednocześnie do potrzeb innowacyjnej gospodarki. Szybkie tempo zmian na rynku pracy, spowodowane m.in. postępującym rozwojem technologicznym, sprawia, że niezbędne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się zapotrzebowanie na nowe kompetencje i kwalifikacje. Postęp technologiczny może prowadzić do polaryzacji rynku pracy, szczególnie w aspekcie wypierania pracy ludzkiej przez nowoczesne technologie, a jednocześnie prowadzić do wzrostu zapotrzebowania na pracowników o nowych kwalifikacjach. Kluczowe jest więc tworzenie warunków dla rozwoju edukacji ustawicznej.